

מקורות התורה

- ספרים החיצוניים

מכללת מבשת רושלים

A] SEFARIM HACHITZONIM

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא ואלו שאין להם חלק לעולם הבא האומר אין תחיתת המתים מן התורה ואין תורה מן השמים ואפיקורוס. רבי עקיבא אומר אף הקורא בספרים החיצוניים

1.

משנה מסכת סנהדרין פרק י משנה א

רבי עקיבא אומר: אף הקורא בספרים החיצוניים וכו'. תנא: בספר מינימ (רכ"י - גלט). רב יוסף אמר: בספר בן סירה נמי אסור למקראי (רכ"י - טיט צו זרכי כתלי וצע עליפס לדי ציטול פורה)

2.

סנהדרין ק: ורשי שם

- What is the problem with Sefarim Hachitzonim?
- Are they all heretical? Are some of them?

רבי עקיבא אומר אף הקורא בספרים החיצוניים. כגון ספרי בן סירה וספריו בן לענה. אבל ספרי ¹המירים וכל ספרים שנכתבו מיכון והילך, הקורא בהן כקורא באיגרת להגיוון ניתן הגיעו לא ניתנו תלמוד ירושלמי (וילנא) מסכת סנהדרין פרק י

3.

- What is prohibited concerning 'Sefarim Chitzonim' ² such as Ben Sira - public reading or private?
- Which books are included in this category
- Is the halacha according to R' Akiva?

אמרו חכמים אסור לקרוא בספרים החיצוניים, שנאמר כמשמרות הכהנים עשרים וארבע, אף הספרים עשרים וארבע

4.

מדרש תנומא (בובר) פרשת בהעלותך סימן כה

- How does this connect the issur of Sefarim Hachitzonim to the general issue of the canonization of Tanach
- Is it still a da'at yachid?

Skip source 5 for now and come back to it at the end

5.

ד. רב יוסף אמר בספר בן סירה נמי אסור למקרי בו.
בבאר שבע הביא מירשלמי דאיתא ר"א אף הקורא בספרים החיצוניים כגון ספרי בן סירה וספריו בן לענה, אבל ספרי המירים וכל ספרים שנכתבו מכאן ואילך הקורא בהן כקורא אגרת, Mai Tumah, ויותר מהמה בני הזוהר וגוי משמע בספרי בן סירה ובין לענה אסוריםafi להגיוון בعلמא כו' וקשה בעניין טובא חדא הלא חכמי הגמרא עצם חזן בירושלמי הן בבלאי הביאו כמה דברים של בן סירה כגון כו' א"כ בהכרח למדום, ועוד קשה האיך מיקל יותר בספרי מירוס מבספרי בן סירה הלא איפכא מסתברא בו. לכן נ"ל שאחלהפת השיטה בירושלמי

1. Homer

2. See Appendix

כו' עי"ש בארכיות. וראה בס' יסוד המשנה ועריכתה פרק א' שבררתי כי אחרי שהנבאים האחרונים חתמו כ"ז כתבי קודש וגזרו גניזות כל שאר תמגילות מדברי הנביאים שהיו בידי העם והם לא מצאו בהן צורך לדוחות, יعن' שאנו בתקופת החתימה עוד לא נטבעו כה'ק' בחטיבה שאין להוסיף עליה ולולא שגנוו היה כל אחד מוסיף כפי אומד דעתו וכן הוכrhoו לגנוו כל אשר לא הובא אל הקודש פנימה וגזרו של הקורא בספרים חזוניים אין לו חלק לעזה"ב, ונכללו בשם "ספרים חזוניים" אלו הספרים שהי' קרובים לתקופה זו [כמו שנחכנו "בריתות" או "חזניות" משנהות שלא הוטבעו במשנה, ראה מד"ר קרחה פ"ח כאותנומה שם י"ב וועלמות אין מספר משנה הח' צונה, וכמו המסתכוות קטנות שאחרי חתימת התלמוד ע' תוס' ברכות י"ח א ס"ה' למחזר ופסחים מ' ע"ב ד"ה אבל] שהיה מקום לחושש שיוכנסו ויצרפו לכ"ק, וכמבואר בכם ד"ר נשא פ"ז ד' ופסיקתא רבתי פס' ג' ויתר מהם בני הזהר אמר הקב"ה כ"ז ספרים כתבתי לך אל תוסף עליהם כו' כל מי שקורא פסוק שאינו מכ"ז ספרים כאלו קורא בספרים חזוניים הזהר עשות ספרים הרבה שככל העושא כן אין לו חלק לעזה"ב כו', אבל על הספרים שנחכbero מזמן ההוא והלאה או ספרי הומרוס [ראה פ"י רב האי גאון ידים פ"ז מ"ז] שלא עליה על הרעת לסתחם לכ"ק לא החמירו לגוזר, מובן שככל שהתרתקו מתוקופת חותמי כה'ק' בתקופת התנאים ומה גם אחריהם בתקופת אמראים שלא היה כבר כל חשש שישפחו לכ"ק נשתנה היחס לט' בן סירא והעליכותו רק מפתת תוכנו שיש בו הרבה דברי הבאי ורב יוסף אמר דמיל' מעליותא דעתך ביה דרישינו ראה בספר הנקרא.

מרגליות הים סנהדרין ק:

6. הגלוונים וספריו המניין אינם מטמאות את הידיים. ספרי בן סירא וכל ספרים שנכתבו מכאן ואילך אינם מטמאין את הידיים

תוספות מסכת ידים (צוקרמןDEL) פרק ב

- What are the implications of the status of 'not being metamei yadayim'

7. ר"ע"א: אף הקורא בספרים החזוניים. ולמהו גנום: פניהם: ספרי מניין יופר מלול, שמיילין מופתים ורלוות לככחים עקלוי כתורכה? ולמ' מהר לר' עקיבא: כמלמייניס צפalias כתמייניס, הלה: הפללו כקהל חותם, פן יטו הות נצעו לכלהאין לדזריכס, כמו שקרך להליכע מהלו!

שור'ת הרב"ש סימן מה

- Who was 'Elisha Acher' and what happened to him?

8. רב עקיבא אומר אף הקורא בספרים החזוניים ופרשו בגמרה Mai Chazoni? ספרי מניין. פרשי' שם ספרי גלחים, הולך לשיטתו שקורא בכל מקום מין תלמיד יש"ז

שור'ת ר'זב'ז מכתב יד - אורחות חיים, יורה דעה (חלק ח) סימן קצא

- Most of the Apocrypha and Pseudapigrapha were preserved by the early Christian church, copied multiple times, translated into other languages eg. Greek, Slavic, Ethiopic. Also, Christian glosses were added to them by subsequent generations. As such, they are not considered to be reliable from a Torah perspective

9. כתוב בספר בן סירא. פי' ולק' על פי שקלחו צנסוריון (ק): ספרים כתמייניס, ש"מ מל' חסרו סס מל' נצחות ממנה קצע חצ'ל רלווי לבנות צו בעותה ללימוד ממנה חכמך ומוסך, מטה"כ' צפראי מניין ממס

חידושים הריטב"א מסכת בבא בתרא צח:

- Would the other books of the Apocrypha be called? ספרי מניין ממש

10. ומורגן סותה הַקְלָתוֹן הַרְמֵמי, כמו שכתוב ב מגילת צוֹתִין³

רמב"ן דברים כאיד

11. ויהי כתוב במתורה נגידתו חוכמתך לנצח דצמך⁴ וכתוב צו.....

רמב"ן בראשית הקדמה

12. וספרים החיצונים אמרו ספרי מינין. וכן ספרי בן סירא היה חזר ספריות בכוזבת מענני "הגלפרהוסכ" שהיה כס חכם אלה וועלת הלה יהוד כזמן צדquis גטוליס, כגון יהו כספריות כמהו כעלוות מספוי כדרות ומנגני מלכים ויוחשי צבאי כעלויות וספריו כתיריס וכיוון כס מן הספרים שהיה חכם כס אלה וועלת גטומית הלה יהוד כזמן צדquis

פירוש המשנה לרמב"ם מסכת סנהדרין פרק י

13. בספרים החיצונים - ספרי מינין, כגון ספרי הריסען'ו כינוי וחבירו. וכן בקובץ ספר דורי כימיס של מלכי נכרים וכתיריס כל עוגדים ולרכי חזק שהיה כס חכם אלה וועלת הלה יהוד זמן צדquis

ר' עובדיה מרברטנורא מסכת סנהדרין פרק י

14. בספרים החיצונים - פירוט קר"ג ספרי מינין. כגון ספרי הריסען'ו כינוי. ובמכתב כ"ג פ"כ לדוחות כתיר קביה בסכל וצמלה

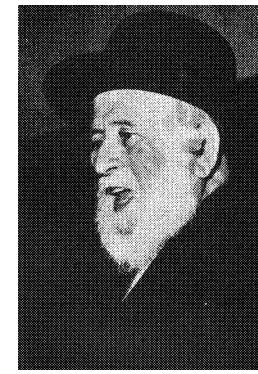
תוספות ים טוב מסכת סנהדרין פרק י

B] THE DEAD SEA SCROLLS

- Discovered 1947
- Qumran Sect broke away from the main Jewish community in Jerusalem towards the end of the 2nd temple period
- Mostly of Sadducean or Essene origin
- Nearly one thousand text fragments and longer scrolls uncovered dating from between around 400 BCE and 300 CE
- In Hebrew, Aramaic, Greek, and Nabataean
- Divided into three general groups: (1) 40% copies of texts from the Tanach (2) 30% of them are texts from the Second Temple Period Apocrypha eg Enoch, Jubilees, Tobit, Ben Sirah; (3) 30% sectarian manuscripts
- Of the Qumran texts which appear to have been brought in from outside the sect, a very high proportion (around 80%) match the standard Biblical (Masoretic) Text very closely
- Recently digitised on-line: www.deadseascrolls.org.il/home
- In the Shrine of the Book - Israel Museum

Who's Who

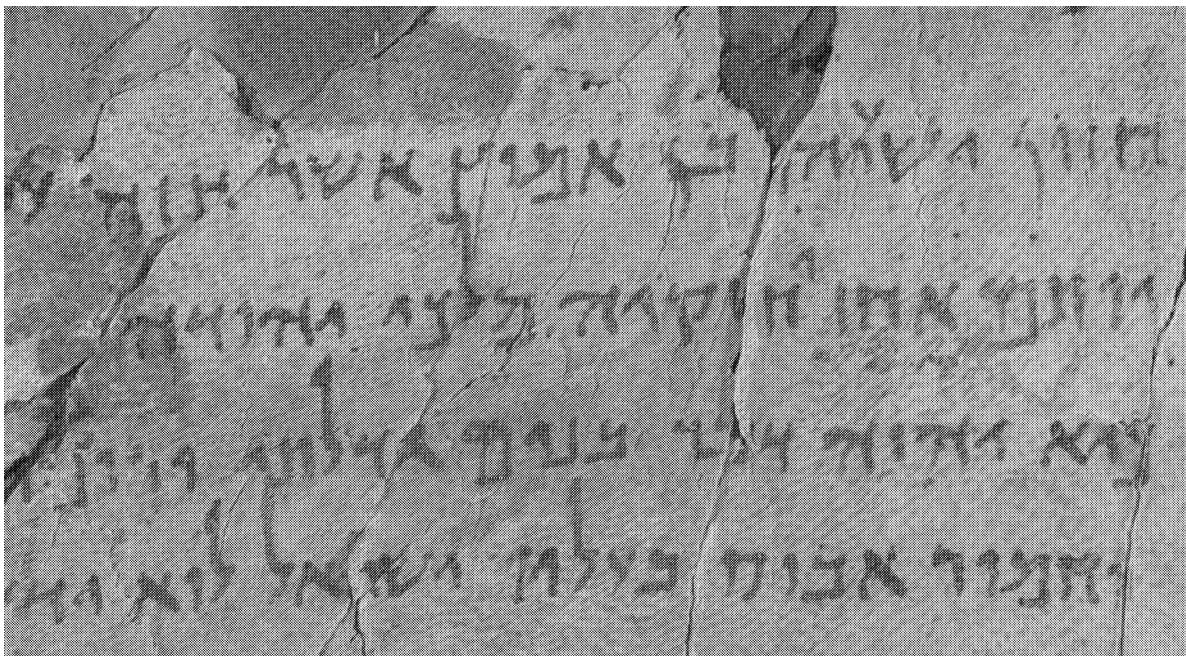
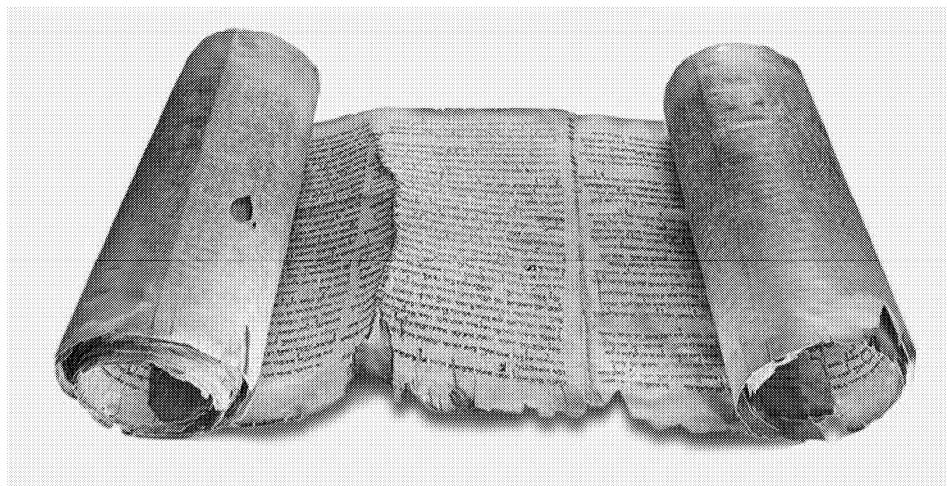
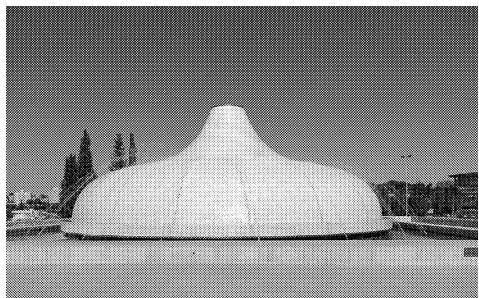
Rambam	R' Moshe ben Maimon - Spain/N Africa, 12C
Ramban	R' Moshe ben Nachman - Spain, 13C
Ritva	R' Yom Tov ben Avraham Asevilli - Spain, 13/14C
Rivash	R' Isaac ben Sheshet Perfet - Spain, 14C
R' Ovadia MiBartenura	Italy/Eretz Yisrael, 15/16C
Tosefot Yom Tov	R' Yom Tov Lipman Heller - Germany/Poland, 17C
Margoliot HaYam	R' Reuven Margoliot - Jerusalem, 20C

R' Reuven Margoliot

3. A reference to the Apocryphal book of Susanna, but actually a quote from the Apocryphal book of Judith 1:8

4. A reference to the Apocryphal book - the Wisdom of Solomon

חוויל שעה זו אלוץ

APPENDIX

BOOKS EXCLUDED FROM TANACH

APOCRYPHA

Def: Works from the Second Temple Period in a style and tone similar to biblical books and included in the Septuagint in Alexandria

Prayer of Manasses
 1 Esdras (3 Ezra)
 2 Esdras (4 Ezra)
 1 Maccabees
 2 Maccabees
 3 Maccabees
 Tobit
 Judith
 Esther (10:4-16:24)
 Song of the Three Young Men in the Furnace
 Story of Susanna (Daniel 13)
 Bel and the Dragon
 Baruch and the Letter of Jeremiah
 Wisdom of Solomon
 Wisdom of Ben Sirah - Ecclesiasticus

PSEUDEPIGRAPHA

Def: Works from the Second Temple Period and not included in the Septuagint

Ethiopic Book of Enoch (1 Enoch)
 Slavonic Book of Enoch (2 Enoch)
 Book of Jubilees
 Assumption of Moses
 Testaments of the Twelve Patriarchs
 Letter of Aristeas
 4 Maccabees